

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال اول ۹۵-۹۶

پایه دوم ۵ ساله
پایه چهارم ۷ ساله

مهر مدرسه

نام و نام خانوادگی: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	محل نام نویسی: ۹۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد امتحان:	۲۹۵۱/۰۲
تاریخ:	۱۳۹۵/۱۰/۱۸
عنوان:	نحو پیشرفته ۱
کتاب:	الهدایة فی النحو «آقای شیرافکن»
محدوده:	از ابتدای کتاب تا ابتدای القسم الثانی «المبانی» (ص ۱۲۰-۱۱)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه: شهرتان: استان:

۱- اعراب کلمات «مُسَلِّمات» و «إِبْرَاهِيم» در حالت نصبی کدام است؟ ص ۲۴ و ۲۵

- الف. مُسَلِّماتاً - إِبْرَاهِيماً ☐
- ب. مُسَلِّماتٍ - إِبْرَاهِيمٍ ☐
- ج. مُسَلِّماتاً - إِبْرَاهِيمَ ☐
- د. مُسَلِّمات - إِبْرَاهِيمَ ☒

۲- تأثیر کدام «سبب منع صرف» مشروط به «علمیت» نمی باشد؟ ص ۳۷

- الف. تأنیث معنوی ☐
- ب. وزن فعل ☒
- ج. ترکیب ☐
- د. عَجْمَه ☐

۳- نصب کدام مورد از باب «اختصاص» می باشد؟ ص ۶۳

- الف. نَحْنُ مَعَاشِرِ الْأَنْبِيَاءِ نَكَلِّمُ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ. ☒
- ب. هُمْ أَهْلُ الْبَيْتِ مَعْدِنُ الرَّحْمَةِ وَ خُزَّانُ الْعِلْمِ. ☐
- ج. الْأَدَبُ وَ الْوَفَاءُ لِأَبَوَيْكَ وَ مُعَلِّمِكَ. ☐
- د. الْكَذِبُ وَ الْخِدَاعُ أَيُّهَا الطَّالِبُ. ☐

۴- تمیز «نسبت» را معین کنید. ص ۸۲

- الف. عَلَى الثَّمَرَةِ مِثْلُهَا زَبَدًا. ☐
- ب. اشْتَرَيْتُ مَنْوِينَ عَسَلًا. ☐
- ج. عِنْدِي سَاعَةٌ ذَهَبًا. ☐
- د. هُوَ أَفْضَلُ عِلْمًا. ☒

۵- نوع اضافه در «خَاتَمُ فَضَّة» و «كَاتِبُ الْقَاضِي» چیست؟ ص ۹۶ و ۹۷

- الف. معنویه لامیه - معنویه بیانیه ☐
- ب. معنویه بیانیه - معنویه لامیه ☒
- ج. معنویه ظریفیه - لفظیه ☐
- د. معنویه لامیه - لفظیه ☐

۶- نقش کلمات معین شده در آیات شریفه «يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ» و «يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا» به ترتیب کدام است؟ ص ۱۱۸

- الف. بدل - عطف بیان ☐
- ب. عطف بیان - بدل ☐
- ج. عطف بیان - صفت ☒
- د. صفت - بدل ☐

۷- شش مورد از علائم «اسم» را نام ببرید. ص ۱۴ و ۱۵ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. مبتدا و خبر واقع می شود. ۲. مضاف واقع می شود. ۳. «ال» بر آن داخل می شود. ۴. مجرور واقع می گردد. ۵. تنوین می گیرد. ۶ و ۷. تنبیه و جمع بسته می شود. ۸. صفت واقع می شود. ۹. مصدر می گردد. ۱۰. منادی می شود.

۸- با توجه به احکام «اصناف اعراب» غلطهای مربوط به اسمها را اصلاح نمایید. ص ۲۴ تا ۲۸ - ۱/۵ نمره

- الف) نَصَرَتْ مُسْلِمَتَيْنِ أَبَاكَ: جواب: مُسْلِمَتَانِ
- ب) حَضَرَ الطَّلَابُ عِنْدَ أَخَاكَ: جواب: أَخِيكَ
- ج) حَكَّمَ الْقَاضِي عَلَى أَحْمَدَ: جواب: الْقَاضِي (بدون ضمه)

۹- مراد از «عدل تقدیری» (از اسباب منع صرف) را در ضمن مثالی توضیح دهید. ص ۳۱ - ۱/۵ نمره

جواب: برخی از علم‌ها هستند که به صورت غیر منصرف استعمال می‌شوند اما به جز علمیت، سبب دیگری برای منع صرف ندارند لذا برای توجیه اسباب منع صرف در آن‌ها، فرض می‌کنیم که این کلمات اصلی داشته‌اند و از اصل خود عدول نموده‌اند مانند عمر که فرض شده از عامر عدول کرده است.

۱۰- با توجه به احکام «فعل و فاعل» دلیل نادرستی جملات زیر را بنویسید. ص ۴۱ - ۱ نمره

الف) الشَّمْسُ طَلَعَتْ: جواب: هرگاه فاعل ضمیری باشد که به مؤنث باز می‌گردد لازم است صیغه فعل مؤنث باشد.

ب) يَضْرِبُونَ الزَّيْدُونَ: جواب: هرگاه فاعل به صورت اسم ظاهر آورده شود لازم است فعل به صیغه مفرد ذکر گردد.

۱۱- تعریف کنید: ۱/۵ نمره

الف) خبر: جواب: چیزی (لفظی) است که به مبتدا اسناد داده شده است و معنای آن را کامل می‌کند. ص ۴۶

ب) نعت: جواب: تابعی است که بر معنایی (حالتی) در متبوع یا متعلق متبوع خود دلالت کند. ص ۱۰۴

ج) عطف بیان: جواب: تابعی است غیر صفت (جامد) که متبوع خود را توضیح می‌دهد همراه با این که مشهورترین اسم از بین دو اسم متبوع است. ص ۱۱۷

۱۲- نقش کلمات معین شده در جملات زیر را بنویسید. ص ۵۱ تا ۵۶ - ۱/۵ نمره

الف) «فَطَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ»: جواب: خبر برای «ظَلَّتْ»

ب) كَيْفَ مَضْرُوبُ الْعَمْرَانِ؟: جواب: مَضْرُوبُ: مبتدای وصفی

ج) «كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ»: جواب: خبر برای مبتدا

۱۳- «مفعول مطلق» را در آیات زیر معین نموده و نوع آن را بنویسید. ص ۵۸ تا ۶۰ - ۱/۵ نمره

الف) «فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً»: جواب: ثمانین: جانشین مفعول مطلق عددی

ب) «يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهَ»: جواب: كَدْحًا: مفعول مطلق تأکیدی

۱۴- عامل مقدری که «مشتغل عنه العامل» را در مثال‌های زیر منصوب کرده است، بنویسید. ص ۶۶ - ۱ نمره

الف) زَيْدًا مَرَرْتُ بِهِ: جواب: جَاوَزْتُ

ب) زَيْدًا ضَرَبْتُ غُلَامَهُ: جواب: أَهَنْتُ

۱۵- «واو» در جملات زیر عاطفه است یا معیت؟ چرا؟ ص ۷۴ - ۱/۵ نمره

الف) جِئْتُ وَ مُوسَى: جواب: معیت است، زیرا شرط عطف شدن اسم ظاهر بر ضمیر متصل، تأکید آن بواسطه ضمیر منفصل می‌باشد.

ب) ما لَزَيْدٍ وَ مُوسَى: جواب: عاطفه است، زیرا در صورت صحت عطف، عطف متعین است.

۱۶- از موارد «ذو الحال» واقع شدن «مضافٌ إليه» دو مورد را ذکر نموده و برای یک مورد مثال بزنید. ص ۷۸ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. مضاف، جزئی از مضافٌ إليه باشد. مانند: أُعْجِبَنِي وَجْهُ هِنْدٍ رَاكِبَةً.

۲. مضاف، مانند جزئی از مضافٌ إليه باشد. مثل: أَفَادَنِي كَلَامُ الْوَاعِظِ زَاجِرًا.

۳. مضاف، عامل حال باشد. مانند: أُعْجِبَنِي مَجِئِي زَيْدٍ رَاكِبًا.

۱۷- نوع «استثناء» (متصل، منفصل، مفرغ) و نقش «مستثنی» را در جملات زیر بیان نمایید. ص ۸۵ تا ۸۷ - ۲ نمره

الف) «وَمَنْ يَقْنَطْ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ»: جواب: متصل - بدل

ب) «مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ»: جواب: مفرغ - مبتدای مؤخر

۱۸- چرا در جمله «رَأَيْتُ الْقَاتِلَ الرَّجُلَ خَالِدٍ» کلمه مشخص شده نمی‌تواند «بدل» باشد؟ ص ۱۱۷ - ۱ نمره

جواب: زیرا بدل در حکم جانشینی مبدل منه می‌باشد (مبدل منه در حکم سقوط است) در حالی که اضافه اسم «ال» دار به فاقد «ال» صحیح نیست.